Negyedik évfolyam. 141-ik szám Kolozsvártt, 1874 szerda, junius 24.

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 „

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasenstein et Vogler Wien Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendó

Szerkesztői szállás:

Belkirály-utcza szeglet trencsin-vár 7. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek díjazatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET“ előfizetési ára:

Egy évre . . . . . 12 frt
Félévre . . . . . 6 frt.
Negyedévre . . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára . . . . . 5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legczélszerübben postai utalványnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Besztercze és a magyar országgyülés.

Ismét egy botrányos kérvény az országgyülés előtt s az ennek targyalásával járó méltó felháborodás. A szász mozgalom csak nem akar szünni s mint az égő ház olykor-olykor nagyobb lobbot vet, mire az oltók között is nagyobb zaj keletkezik.

Hogy mi eredményt várhatnak a szászok mesterségesen szitott tűztől, azt hisszük, elég tanulságos példa lehet rá a képviselőház szombati ülése.

Besztercze város és vidékének a belügyminister vád alá helyeztetése iránt beadott kérvénye tudvalevőleg ez ülésen tárgyaltatott s bár mi szintén részesek kivánunk lenni azon nyugalomban, melylyel a Deákpárt a kérvényt fogadta, még sem találjuk feleslegesnek figyelmeztetni a szászokat, azon rájok nézve kétségtelenül kedvezőtlen jelenségekre, melyeket rövid egy pár évi üzelmük előidézett.

Csernátony beszéde, bár a mérséklet hiányzott belöle, de őszinteségénél fogva jellemzi a hangulatot. Ő mondotta, hogy eleinte eltérő nézetben volt a belügyminister által elfoglalt álláspontól, de a mi azóta történt az ellenkező oldalról, az oly fölháboritó, hogy lehetetlen most már elhatározottnak nem lennie. És szavait átalános élénk helyeslés kisérte. Tudhatják a szászok, hogy miben állhat ez elhatározottság.

Mi soha sem óhajtottuk és nem is óhajtjuk, hogy azon mocskos bujtogatás, melyeket a szászok magán uton üznek, a képviselőházra legyen befolyással. Ugy látszik azonban, hogy az emberi természet nem tagadhatja meg magát s az actió mellett még az ország házában sem maradhat el a természetes reactió. Azt kérdjük azonban szász testvéreinktől, hogy még most sincsenek-e tisztában a következményekkel? nem volt-e még elég a hecz? vagy mulhatlanul ki akarják-e eszközölni, hogy a magyar országgyülés a szavak teréről a tettek mezejére lépjen? Ime meggyőződhettek róla, hogy egyet már elértek: az ellenséges indulatot. Ezt lehet még tovább fokozni, vagy pedig csilapitani. Mindkettő következményeivel jó előre tisztában lehetnek.

Ha az elsőt választják szász atyánkfiai, közönséges fogalmak szerint, azt hisszük nem akarnak elérni vele egyebet, mint hogy a külföld utján kényszeritsék a magyar államot a szász kiváltságok fentartására. Ez első sorban interventió utján történhetik, mit egy olyan tekintélyes állam, mint Ausztria-Magyarország, természetesen el nem fogadhat s ezután pedig a golyó és puskapor szerepe kezdődik. Mi más eredményt nem ismerünk, s hogy ez esetben meg lesznek-é elégedve a szászok helyzetükkel Magyarországon, azt nem tudjuk.

Óva intjük tehát őket, hogy kétszer is gondolják meg mit cselekesznek; a megtérés még nem késő és legyenek meggyőződve róla, hogy a jó baráti indulat, melylyel ember embertársához fordul, sokkal üdvösebb eredményeket hoz létre, mint az ellenségeskedés.

Vegye kezébe a gyeplőt a mérsékelt elem a szászok között, védje akár kiváltságait, nincs kifogásunk ellene, de a józanság határáig és minden ekelött tisztességes fegyverekkel. Mi nem tagadtuk, hogy a magyar állam egysége áldozatot kiván a szászoktól, de kérjük viszont őket, hogy lássák be, miszerint a magyar állam is mily áldozatokat hozott Ausztria-Magyarország egységes fennállhatásáért, talán épen a németség érdekében is. A kornak és az életerős államiság fenntartásának megvannak a maga követelményei s a milyen hazaárulási bünbe esett volna a magyar baloldal, ha külföldi segély utján akarta volna megbuktatni a Deákpártot, ép oly bünösen cselekesznek a szász agitatorok is, kik a külföld utján akarnak elérni a belföldön bizonyos czélokat.

Térjenek le ez utról a szászok, mert ismételjük, hogy csak saját érdekükben cselekesznek. Tömörüljön a szász nép egy a bureaucratia és hyerarchia veszedelmes befolyásától ment, szabadelvü párttá, mely aztán kérlelhetetlenül sujtsa az olyan irányt, mely például a napokban is Koller kineveztetése alkalmával, kárörvendő gunnyal emlegeti a „Tageblatt“ hasábjain Andrássy bukását. Tudhatják a szászok, hogy a magyar állam bukása, számukra sem lesz az emelkedés rugója. Végre is addig sok nyomda festéket pusztithatnak el érdekükben a német lapok, mig az első bekövetkezik.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara

1874. apr. hó 28-án tartott XXXV-ik rendes ülésének

jegyzőkönyve.

(Folytatás)

2.

Bartal György ur ő nmlga tudatván a kamarával, hogy ő Felsége kinevezése következtében a kereskedelmi miniszterium vezetését átvette, a gyülés ő nagyméltóságához üdvözlő feliratot intézett, a melyben szolgálatkészségét felajánlva, a miniszter ur szives gyámolitását kérte.

3.

A m. kir. kereskedelmi miniszterium azon okból, mert a kamara-törvény 6. §. alapján öt évre szóló választások ideje lejár, a kamara tagjainak ujból leendő választása, illetőleg a kamara ujjászervezése érdekében szükséges intézkedéseket elrendelte s a kamarát felszólitotta, hogy a kerületében lakó választó-képes kereskedők és iparos névjegyzékét szolgáltassa át az illető politikai hatóságnak, a melyek a további teendőkre nézve a szükséges utasitást már megkapták. A kamara jelentést tett a magyar miniszteriumnak, hogy a rendelt jegyzékeket már kézhez is juttatta.

4.

A soproni kereskedelmi kamara azon inditványa, hogy az ipartörvény 79. §-e módosittassék s az iparosok kötelezve legyenek valamely társulatba tartozni, az ipar-osztály külön gyülésén tárgyaltatván, ez osztály teljesen osztja a társkamra indoklását, de az iparos szakoktatás, a munka-adó és segédszemélyzet közt meglazult fegyelem s általában az ipar előmozditása érdekében a javasolt módositást czélra vezetőnek nem tartja, sőt az iparszabadság elvével sem látja összeegyeztethetőnek a javasolt rendszabályt. A szakosztály meg van győződve, hogy ha az egészséges alapon szervezett társulatok keletkeznek, az általok elérhető előnyök minden értelmes iparost önkényt oda terelnek, hogy tagja legyen az ily társulatnak s akkor a most valóban szomoru jelenségek orvoslására is biztos kilátás nyilik. Az iparosztály véleménye szerint maga az ipartörvény 83. §-e, a társulatok keletkezését ugyszólva parancsolja, segiteni képes a bajon, ha a hatóságok azt kellő erélylyel és jóakarattal végrehajtani sietnek. A gyülés a szakosztály véleményét magáévá teszi és mig egyfelől határozatba megy, hogy maga a kamara is saját hatáskörében minden lehetőt elkövet a társulatok alakitására nézve, a mint már azt meg is kezdte, a midőn a volt czéheknek megküldte a társulati mintaszabályokat, másfelől kérelmez a m. miniszteriumnál, hogy a hatóságokat az ipartörvény 83. §-nek végrehajtására szólitsa fel s különösen üdvös hatásunak vélné, ha a társulatok szervezkedésénél a fővárosi iparos körök utánzásra méltó példát nyujtanának a vidéknek.

5.

A magyar korona országai s ő Felsége többi királyságai közt kötött, és az 1867-ki XVI. törvényczikkben foglalt vám és kereskedelmi szövetség felett adandó véleményezés tárgyában, a kiküldött bizottság javaslata alapján a következő előterjesztést fogadta el az ülés:

A mi azon kérdést illeti, hogy a vám- és kereskedelmi szövetség a birodalom két része közt megujittassék s tovább is fenntartassék e? vagy a magyar korona országai külön vám-területet képezzenek? — bárha tagadhatlanul sok nyomós és jelentékeny indok látszik harczolni mind nemzet-gazdasági, mind fiskalis szempontból az utóbbi mellett,

---

A

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Zirza és Mirza

története.

Irta: **Mentovich Gyula.**

Ha előre tudta volna Homokvölgyi Olimpia kisasszony, hogy uj szállásán — saját fogalmai szerint — minő kellemetlen, sőt veszélyes körülmények közé fog jutni, az uj lakásról még az adott előleg árbavesztése árán is, azonnal lemondott volna. Mint hogy azonban ugy találta, hogy a kifogadott szobácska szerény igényeinek teljesen megfelel, ezen kivül nem remélt kényelemmel t. i. a ház kis kertébe való szabad bejárással volt egybekötve: egy lombos-pocsos Szentgyörgy napon bucsut mondott régi lakásának. Összes butorait és minden ingó és ingatlan vagyonát — többek közt egy pár igen szép példány házi macskát — elszállittatá és már délután teljesen rendbe volt hozva az uj lakás, kőmüves utcza 27-ik szám, földszint, a kapu alatt jobbra.

Mig a költözködés folyt, a kapu alatt balfelől levő szobának épen a kapu közé nyiló és sürü rostélylyal ellátott ablakából — melyen át a kivülről való betekintés cserepes virágok által is szörnyü nehézzé volt téve, — egy apró szempár furfangos kiváncsisággal leselkedett a két szép macska tulajdonosára. Olimpia kisasszony, szerencséjére, minderről épen semmit sem tudott.

Az uj lakó már a következő napon rendes foglalkozása után látott; e foglalkozás: angol-, francia-, németnyelvű és zongora tanitás volt. Olimpia kisasszony korát csupán külsejéből gyanithatjuk; hajszálai még fényes feketék, de arczbőrén az időnek eltávolithatlan emléksorai látszanak; orra kissé lefelé hajló, ajkai nem vékonyak és többnyire halványak; inkább setét szemeinek szinét, tétovázó tekintete miatt igen nehéz meghatározni; nyulánk, sovány termetét leggyakrabban setét-szürke ruha fedte, melynek tiszteletet követelő hosszusága akadályul szolgált a tiszteletre méltó kisasszony hosszu lépteinek.

Nehány napig a legnyugodtabban élvezte Olimpia kisasszony, szobácskájának csöndjét, melyet olykor-olykor csak a két macska panaszos nyávogása vagy hizelkedő dorombolása zavart meg. Egy napon azonban váratlan és kellemetlenül meglepő esemény tolakodott az eddig zavartalan csönd-életbe. E nap épen vasárnap volt.

A legunalmasabb napok egyike a vasárnap; a rendes foglalkozásu emberek életében minden vasárnap egy zökkenés; nem egyéb — másként kifejezve — mint a rendes működés fonalának koronkint, egyforma hosszuságban történő elszakadása és ismét összetoldása. A vasárnap a rendetlenség napja s a hét többi napjai csak mostoha testvérei, és egyetlen arczvonása sem hasonlit amazokéihoz, mig amazok arcza a komoly foglalkozásra, a munkára emlékeztet, ennek arczán az áhitatosság, unatkozó semmitevés vagy kicsapongó vigság kifejezései váltakoznak.

Olimpia kisasszony a templomban volt. Az áhitatos órák leteltével, a hétköznapinál valamivel lassubb és kisebb lépéssel, szállására indult, jobb kezében fekete napernyővel, balkezében fekete kötésü, aranyozott szegélyü imakönyvel, szivében áhitatos érzelmekkel. Ut közben arra a kellemetlen tapasztalatra jött, hogy háta megett már nehány percz óta egy — alkalmasint őt kisérő — férfi léptei hangzanak. Nem tekintett hátra, sőt szemeit, testtartásával épen negyven foku szöget alkotó vonal irányában szegzé a földre, lépteit pedig hétköznapivá gyorsitá és hosszabbitá. A félelmes kisérő megkettőzteté lépteit s végre is, Olimpia kisasszony felhagyott gyors menekülési kisérletével, bizván abban, hogy ha egyszer a ház kapuján besurrant, szobájának ajtaját becsapta: minden fajtáju vasárnapi üldözések elől biztos menedékhelyen lesz.

Végre a 27.ik számu ház kapujához ért; midőn azonban épen ki akarta nyitni: egy kopott fekete keztyüs kéz megmarkolta a kilincset s egyetlen lóditással végre kitárta a kapu kis-ajtaját.

— Hadd lehessek oly szerencsés, hogy kegyedet vasárnap megkiméljem e rozsdás kilincs érintésétől, — mondá egy negédesen hol emelkedő, hol alább szálló, különben inkább vékony és éles jellemü hang.

Olimpia kisasszony halvány ajkairól egy halk kiáltás lebbent el; vakmerő üldözőjére egy félénk, tétovázó, de általa lesujtónak szánt tekintetet vetett s a kis ajtón gyorsan belépett; a vakmerő férfi utána.

— Remélem — hangzott az előbbi változatos hangocska — hogy nem okoztam ijedtséget kegyednek, tisztelt kisasszony?

Olimpia kisasszony a szobája ajtajáig vezető három fenyőfa lépcsőn már felszaladt s egy „Hála Istennek“ halk kimondása után becsapta maga után az ajtót s kivül a tolózár elutasitó csikorgása hangzott.

— Ah, ah! ez különös!

A becsapott ajtó szigoru mozdulatlanságát egy furcsa kis ember boszus meglepetéssel bámulta. Különös egy alak volt, olyan külsővel, melyről az imént tapasztalt előzékeny udvariasságot az első pillantás után önkénytelenül feltételezhettük volna. Fején egy agg, kopott kocsigkalap terjeszté bucsu-fénysugarait, öltözete gondosan kefélt, de már öröknyugalomra kivánkozó kopott fekete ruha volt; kalapja alól fényes sima fekete fürtök lapultak halántékjára, azonban egy-egy alulról kikandikáló csaknem fehér ősz fürtöcske árulkodott a parókára; gömbölyded és egyenesen előre törekvő orocskája alatt, a kenőcsös tégely szigoru kényuralma alatt görbülő szürkés bajusz simult ajkai fölé; barna szemöldjei fölfelé húzódtak s apró szemei fürkészőleg tekintének az imént bezárt ajtó kilincsére.

A kis ember lehuzta jobb kezéről a kopott fekete keztyüt, benyult oldalzsebébe, kulcsot vett ki onnan, azután a kapu alatt balraeső ajtót kinyitván, nyugodt lassusággal belépett. E közben halk magánbeszédet folytatott.

— Különös egy nő. Nem szép; szépnek még hizelgéssel sem lehet mondani.

A kis ember már szobájában volt s letevén kalapját, az egyszerü szóba legfényesebb butora elébe, a tükör elébe állott.

— A szépség nem lényeges dolog: azt hiszem, hogy e tekintetben ő is e véleményen van; második nőm rutabb volt mint ő.

Azután asztala fiókjából egy clarinettet huzott elé, billentyüin megjártatá rövid ujjait s kevés gondolkozás után ismét elzárta hangszerét. Hanjegyeket vett maga elébe s másolni kezdett, miközben olykor olykor a másolt darab dallamát dudorászta halk hangon.

Ez az ember volt Pumpernickel Erasmus, fuvola, klarinett, fagott, gitár és énektanár, hangjegymásoló és a koronként vendégszereplő vándorszintársulatok zenekarának ideiglenes tagja.

Erasmus ur második özvegységének sivár, unalmas napjait élte. A kik a második özvegységet megérték, azok — többnyire — a harmadik házasságról gondolkoznak, csak alkalom kell, hogy ez eszükbe jusson. Pumpernickel Erasmus meglelte az alkalmat. Az első találkozás — daczára annak, hogy Erasmus urra nézve oly visszahökkentőleg ütött ki — egy gondolatcsirát fejtett ki koponyájában, mely később az eltökéllett szándék diszes virágjává fejlődött s e diszes virágnak hivatása volt egy igen becses gyümölcsöt, Erasmus ur harmadik házasságát megteremni.

Erasmus ur szerelmi fondorkodásokra adta parókás fejét, de a kivitelbe igen lehangoló lassusággal haladhatott. Minden héten egy lépés, elgondolva, hogy czéljától még igen nagy távolságra volt, rendkivül csekély haladás. Vasárnap ujabb kisérletet tett, előzékenységének az utczaajtó kinyitásával uj jelét adta, egyszersmind igyekezett meggyőzni Olimpia kisasszonyt, rettenthetetlen kitartásáról. Olimpia kisasszony pedig bátorságának még a legparányibb részecskéjét is beleöntötte abba a mérlegbe, melynek másik serpenyőjében a férfiak iránti kérlelhetetlenség, egy igen nagy adag szemérmetesség és egy csomó csodálatosság nehézkedett, — a serpenyő billent, Olimpia kisasszony megszólalt.

— Uram, kiméljen meg udvariasságától!

E lesujtó szavak nem ejték kétségbe Pumpernickel Erasmus urat; a felsiető Olimpia kisasszonyhoz elválásuk előtt néhány oly szót akart intézni, melyekkel — reménye szerint — a kisasszony kiváncsiságát érintendi.

— De, kérem, kisasszony, kegyed még nem ismer engem, nem tudja, hogy ki e szerencsés halandó, ki kegyednek minden vasárnap a legnagyobb örömmel és élvezettel nyitja föl e ház ajtaját.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mi mégis kénytelenek vagyunk azon előnyöket tartani mérvadóknak, a melyek a vámterület további egysége mellett felhozhatók, s m´r annyi oldalról felhozattak.

Elismerjük, hogy az állami önállóság egy tekintélyes részét áldozta fel az ország, a midőn ez ügyeket is közössé teszi az örökös tartományokkal. de miután a kereskedelmi és vámszövetség minden pontja, a vámügy kivételével, részint takarékossági, részint forgalmi tekintetben határozottan előnyünkre van, a kérdés oda redukálódik: nem volna-e lehetséges a vámügyben is oly szempontra jutni, a mely mind a két terület érdekének megfelel? Mi bátrak vagyunk remélni, hogy ez igen is elérhető, mert a két terület helyesen felfogott kereskedelmi s általában nemzetgazdasági érdekei nem ellenkeznek egymással, sőt sok tekintetben azonosok s ez érdek-közösségnél fogva a vámtariffa olykép módosítható, hogy hazánk érdekeinek is teljesen megfeleljen, ennélfogva s ily értelemben nemcsak károsnak nem találjuk a szövetség további fennmaradását, de tekintve a külön területtel járó több kiadást, a két terület közt felállitandó vámsorompók zsibbasztó hatását a már évtizedek óta szabaddá vált forgalomra; tekintve, hzgy azon jövedelem, a melyet a külön terület védői a vámokból remélnek, hazánk lakói zsebéből kerülne ki, mert fejletlen iparunk mellett a meglevő összeköttetéseknél és közelségénél fogva rá vagyunk utalva az ausztriai gyár- és kézműipar termékeire s igy e jövedelem nem képezne mást, mint oly közvetett adót, a mely a lakosságot terhelné, a nélkül, hogy attól tőkeszegény s gyér népességü hazánk iparának gyors felvirágzását jogosan várni lehetne; tekintve végül, hogy mi mindenekelőtt földmivelésből élő ország vagyunk s teljesen jogosult a mezőgazdák azon panasza, hogy a munkás kéz hiánya a gazdasági gépek terjedése mellett is nagyon érezhető: nem habozunk kijelenteni, hogy az eddig fenállt közösséget ez ügyekben továbbra is fentardónak véljük, nem minden áron s nem feltétlenül ugyan, de azon esetben, ha a másik szerződő fél kész hazánk közgazdasági érdekei szerint módositni e szerződést.

Ugy tudjuk, hogy a Lajthántuli országok is ép ugy érzik a szükségességét e szerződés revisiójának, mint mi s hogy ott is, mint nálunk, a kereskedelmi politikára nézve ma már más nézetek az irányadók, mint akkor, a mikor e szerződést e két fél a mult idők hagyományaképen ugy szólva látatlanul elfogadta. És azt hisszük, hogy tüzetes revisionál a két terület érdekei teljesen összhangzásba hozhatók s ez esetben a vámterület közösségétől előbb reméljük kereskedelmünk és iparunk természetszerü fejlődését, mint ha védvámok árnyékában mesterkélt tenyészetnek indul.

A szóban forgó törvény egyes czikkére téve, a fennebbi érvek alapján

az I. és II. czikket változatlanul megtartandónak véleményezzük;

a II. czikknél bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a Rumeniával kötendő szerződés érdekében a vám-dijszabályzatot óhajtanók oly módon megállitani, hogy a viszonosság elvénél fogva nyerhetnék meg a szomszéd tartománytól mindazon kedvezményt a melyre a mi kiviteli s jelesen az ugynevezett brassói czikkeknek szükségük van, hogy eddigi versenyképességüket a romaniai piaczokon megtartsák. Erre nézve van szerencsénk az 1872-ben 69. szám alatt kelt alázatos előterjesztésünkre hivatkozni, a melyhez még azon ohajtást csatoljuk, hogy a szerződés — tekintettel a kilátásban levő s talán már sok időre nem haladó vasuti csatlakozásra — mielőbb létesülne a két ország között.

Figyelmünk legfőbb tárgyát azonban

a IV. czikk képezi. Hogy a jelenlegi dijszabályzat módositását és pedig lényeges módositást igényel, kérdést nem szenved. A módositás megállapításánál legelsősorban hazánk közgazdasági érdekei lévén az irányadók, mindenek előtt összegyüjtendők, megvitatrndók s megállitandók volnának az e tekintetben különböző, sok irónyban ellentétesnek látszó nézetek, a melyek kiegyeztetése a Lajthán tuli érdekekkel képezné a szerzzdés további fenállásának főfeltételét és sarkpontját. A nagyméltóságu miniszterium ez irányban megtette ugyan az előintézkedéseket, midőn az érdekelt közegeket s köztük a kereskedelmi kamarákat is véleményezésre hivta fel; a dij-tarifa javaslat végleges megállitására nézve azonban legyen szabad alább a magunk igénytelen nézetét előadni.

A vámtariffa mindenek előtt nagyobb egyszerüsitést, könnyebb áttekintést igényel. Igényli ezt a külföldi államokkal az utóbbi időkben kötött egyszerübb szerződésének nagyobb része, de a most előforduló félreértések biztosabb kikerülése. Az eddigi tapasztalat szerint sok alosztály, a mely csak névleg szerepel, megszüntethető a nélkül, hogy a fiskalis érdekek ezért szenvedének.

Hogy a vasuti összeköttetések által mindig gyorsabbá váló kereskedelem igényeinek meg lehessen felelni, lényeges szükségüvé vált a vámkezelésben is oly rendszabályokat hozni be, hogy e miatt az áruk hosszasan feltartóztatva ne legyenek, különösön a határszéli vámhivataloknál, s ennélfogva az e tekintetben fennálló rendeletek s általában a kezelési szabályzat revisiót kiván. A vasutak differential-tariffáinak élvezhetése s az átviteli vámok ellenőrzése ezenkivül a forgalmi góczokon külön vámhivatalok állitását teszi óhajtott.

(Folytatása következik.)

A kolozsvári orsz. dal. és zeneünnepély müsorozata.

Az országos magyar daláregyesület ig. vál. a kolozsvári orsz. dal- és zeneünnepély zenészeti müsora megállapitásával megbizott bizottsága által a dalcsarnokban tartandó közös előadásra a következő kardalok lettek kitüzve, u. m:

1) Erkely Ferencz „Kölcsey hymnusza.“
2) Lachner Ferencz „Harcos imája“ cimü kardala.
3) Mosonyi Mihály „Szentelt hantok“ cimü kardala.
4) Liszt Ferencz „Több fényt“ cimü karéneke.
5) Huber Károly „Nemzeti zászló“ cimü kardala
6) Egressy Béni „Szózat“ a.

A versenyezni óhajtó dalegyleteknek ez ünnepély alkalmával szabad választás engedtetvén a versenymü négyesre nézve s a központi ig. vál. egyszersmind megbizván a mübizottságot, hogy a magyar zeneirodalom kiválóbb (s már meg is jelent) münégyesei közül többet jelöljön ki s hozzon ajánlatba a versenyezni óhajtó tagegyletek számára: erre nézve a következő magyar égyesek ajánltatnak általa versenydarabokul; u. m:

1. Ábrányi Kornél „Dalversenye.“
2. „ „ „Honfi bordala.“
3. Egressy B. „Oh! ne mondj engem rózsádnak“ czimü négyes.
4. Engeszer Mátyás „Szerettelek“ cimü négyese.
5. Erkel Sándor „Dalra magyar“ cimü négyese.
6. Huber Károly „Csatadala.“
7. „ „ „Édes lánykám“-ja.
8. „ „ „Szabadság dala.“
9. Langer Viktor „Intés“ cimü négyese.
10. Liszt Ferenc „Lelkesedés dala.“
11. Lorencz János „Honfidala.“
12. Mosonyi Mihály „Szellemvilága“
13 „ „ „Ébresztője.“
14. Thern Károly „Édes lánykámja“
15. „ „ „Dalünnepen“ cimü négyese
16. Wusching Konrád „Édes hazám“ ja.
17. Zimay László „Dalra magyar“ ja.
18. „ „ „Honfi dala“
19. „ „ „Suhog a szél“ cimü négyese.
20. Zimay László „Pusztai élet,“ cimü férfikara.

A fentebbi közleményre nézve szükségesnek tartjuk tájékozásul az alább következőket a t. cz. tagegyletek emlékébe hozni s figyelmébe ajánlani.

1. Az itt elsorolt és versenydarabokul ajánlott münégyesek közül bármelyiket is választhatják a versenyezni óhajtó tagegyletek s azok vezérkönyveit nem is szükséges aztán beküldeni a közp. ig. vál. mübizottságának. — Ha azonban a választás valamely más müdarabra esik, főleg olyanra, mely még nyomtatásban nem jelent meg, annak vezerkönyve legfeljebb e hó végéig az egyesület titkári hivatalához beterjesztendő.

2. Versenydarabul csak magyar zeneirodalmi termék választható.

1. Ha valamely tagegylet, bizonyos münégyessel dalverseny alkalmával már dijat, vagy kitünte tést nyert: azzal ez alkalommal nem versenyezhet.

4. A versenyezni óhajtó egyletek működő tagjainak száma tizenhatnál kevesebb, s harminczkettőnél több nem lehet.

A közös előadásra kitüzött kardalok, mind zenekisérettel (réz fúvóhangszerek) adatnak elő, azoknak ugy vezérkönyvei, valamint a tagegyletek által igénybe vett szólamok példányai, minden tagegyletnek a bejelentés szerint e hó végeig megküldetnek a titkári hivatal által. Ugyanazért fölkéretnek a bejelentéseiket még meg nem tett tagegyletek, hogy azt e hó végeig okvetlenül megtenni sziveskedjenek.

A közös előadásra kitüzött müdarahok — a Liszt Ferenczét kivéve — mind olyanok, melyek már az eddig tartott országos dalárünnepélyek müsorán is szerepeltek, de mivel nagy hatásuknál, főleg pedig ama körülménynél fogva, miszerint magas műbecsük folytán nemcsak egyszeri futó előadásra érdemesek, s másrészt, mivel azok a testvérország közönsége előtt még ismeretlenek s igy egészen az ujdonság vonzerejével birnak: a közp. ig. vál. müsorkészitő bizottsága alkalomszerűnek s a könnyebb és tökéletesb betanulhatás szempontjából is czélszerűnek határozta azokkal teljes műélvet szerezni a Kolozsvártt egybegyülendő működönségnek.

A közp. ig. vál. fölkéri s a művészet érdekében el is várja az egyes minden tagegylettől, melyek Kolozsvártt megjelenendnek, hogy azok szabatos és lelkiismeretes betanulását nem is fogják elmulasztani.

Az ünnepélyi diszhangversenyek müsora s az azokban közreműködésre fölkérendő elsőrendü művészi erők névsora, későbben fog véglegesen megállapittatni s köztudomásra hozatni.

Ábrányi Kornél,
egyes. titkár.

A szászok és a kolozsvári országos dalárünnepély.

Az erdélyi szászok egy idő óta politikai harczot folytatnak a magyar suprematia ellen, — s most ezt a harczot átviszik a megye gyüléséből és az „Augsburger Allg. Ztg.“-ból, a művészetbe.

A kolozsvári országos dalárünnepélyre még eddig egy sem jelentkezett a szász dalárdák közül; pedig vannak Erdélyben tizenegyen. Hogy ezen tömeges és solidáris elmaradás demonstrative történik: azt mindenki az első pillanatban beláthatja.

A szászok maguk sem fogják tagadni. De vajjon ha okát kérdenők e demonstrationak, tudnának-e helyes okot mondani?

Mit mondhatnának annak mentésére, hogy a szász dalárdák, melyeknek kétségtelenül első czéljuk a dal fejlesztése és a művészet emelése, vonakodnak a művészeti ünnep közös örömét fokozni az által, hogy maguk is részt vegyenek benne? talán azt mondanák, hogy: azért vonakodnak ezt tenni, mert ők a művészetet is csak úgy szeretik, ha az össze van kötve nemzetiségi érdekekkel, s mivel nem akarják beismerni, hogy Magyarországon a szász dalárdák azért léteznek, hogy a magyar dalárdák dicsőségét emeljék, s a magyar dicsőségben elmosódjanak?

Elfogadjuk a választ s elintézése végett átteszszük a magyar belügyminiszter urhoz. Mi részünkről — mint művészeti szakközlöny — nem akarunk a szászokkal közjogi vitába ereszkedni azon kérdés fölött, hogy: édes hazájuk-e nekik Magyarország s hogy van e nekik joguk a maguk érdekét akár szellemi akár anyagi téren, külön választani Magyarország érdekeitől? Hanem tudomásul vesszük a szászok válaszát, hogy tükör gyanánt tartsuk a magyar dalárdák szeme elé.

E tükörben világos képét láthatjuk a történeti igazságok csillagirásának s kiolvashatjuk belőle sorsunk intő szavait.

És ha mi magyarok nem tudjuk azt, hogy dalárügyünkben az általános művészeti érdekeken kivül mily fontos és életbevágó politikai érdek is rejlik, akkor erre megtanitottak vagy megtanithatnak a szászok.

Ők nem akarnak részt venni a kolozsvári dalárünnepélyben, mert abban a magyar nemzetiség politikai suprematiájának művészeti kinyomatát látják.

Mi magyarok talán nem látjuk ezt: mert nekünk történeti átkunk, hogy mindig akkor fedezzük föl jó csillagunkat, midőn lehull.

Mi talán csak azt hisszük, hogy mikor Erdélybe gyülnek dalárdáink dalfrigyet ünnepelni, ezzel egy jó kirándulásnál alig teszünk egyebet. S mivel a programmon nincsenek előre hirdetve a kortes thémák, melyekről pro et contra el lehet disputálni,— hogy e mozzanat semmiféle politikai horderővel nem bir. Pedig bir. A szászok belátják. Belátják ők, hogy: az a leghatalmasabb politika, mely a művészet és civilisatió képében jelenik meg s nem hirdeti dobszóval, medvét tánczoltatva, hogy: én vagyok a magas politika?

És mit kell nekünk magyaroknak a szászok demonstratiojából levonnunk?

Nagyon keveset.

Csak annyit, hogy: minél kevésbbé vesznek részt egy közös jellemü országos művészeti ünnepélyben a nemzetiségek, (kik között a szászokat legjobban tiszteljük, s legjobban fájlaljuk, hogy mereven huzódnak vissza a művészet testvériség ünnepétől) annál inkább részt kell abban vennünk nekünk magyaroknak — Ha semmi egyébért, csak azért, hogy ha a szászoknak, a tényezők hatását a végeredményben tekintve — igazuk is lenne, — ne mondhassák, hogy a magyarok nem képesek a nemzeti művészetüket hirdető momentumokat a nemzetiségek nélkül kellő diszben megtartani.

Ha mi magyarok ugy a szellemi mint az anyagi téren a magunk erejéből tudunk eredményeket fölmutatni, — akkor ez eredményekkel meg fogjuk hóditani a nemzetiségeket.

De ha a magunk erejéből ugy a szellemi, mint az anyagi téren eredményeket fölmutatni nem tudunk: akkor a puszta történeti jogokra való hivatkozással soha sem fogjuk meghóditani (nem erőszakos meghóditást értünk ez alatt, mert ennek eredménye soha sem tartós) a nemzetiségeket.

(„Zenészeti Lapok.“) (l.)

BELFÖLD.

Deés, 1874. jun. 20-án.

Belső-Szolnokmegye bizottságának folyó évi nyári rendes közgyülését főispán gróf Bethlen Sándor ur ő méltósága folyó hó 30-ik s azt követő napokra egybehivta.

E közgyülés tárgyait a szentesitett törvények kihirdetése után képezik:

a) Belügyi m. kir. minister urnak a gabona szükséglet fedezése czéljából a gabonának a magyar államba f. é. szeptember végéig leendő vámmentes behozatala iránti engedély közhirré tétele.

b) Ugyannak, Molnár Sándor magyar láposi szolgabiró ellen fennforgó ügyben több bizottsági tag által közbetett felfolyamodvány tárgyában a megye közönségéhez intézett leirata.

c) Ugyanannak, a folyó évben kilépendő választott bizottsági tagok kisorsolása iránt intézett leirata.

d) Ugyanannak az árvaügy országos rendezénél szükséges statistikai adatok felterjesztése, s a mult évi cholera alkalmából működött járási orvosok javára a megyei közmunkaváltsági alapból kiadott összegek visszatérittetése iránti leirata.

e) Honvédelmi m. kir. minister urnak a katonai lakbérek kipuhatolása czéljából szükségelt bizottság alakitása iránti leirata.

f) Bartal György földmivelés- ipar és kereskedelemügyi m. kir. minister urnak, ezen állásra történt kineveztetése iránti értesitése, s a hazai lótenyésztés állapota felőli értesitvénye.

g) A megyei kórház 1863—1870; a községek 1873, Deésvárosa pénttárnoka 185⁷/₈ és 185⁸/₉ évi számadásai.

h) Az állandó-választmánynak az utbiztosi tézmény megszüntetésével alkalmazandó rend iránt alkotandó szabály rendelet feletti javaslata.

i) Több társmegyék átirata, ezek között m emlitendő fontosságu: Brassó sz. kir. város és deke képviseletének a törvényhatóságok területé szabályozása tárgyában az országos képviselőház intézett felirata.

l) Deés városának, a városi szabályrendele egyes §§-ainak módositása iránti előterjesztése.

m) Báton, Csaba, Csabaujfalu és Czopte községeknek körjegyzőségekbe leendő beosztása lett adott nyilatkozata.

n) Deésakna községe képviseletének a közgi orvosi állomás megszüntetése, és nagy községi kis községgé leendő alakitása iránti folyamodásai

o) Bethleni járási szolgabiró Teoth Adolf a halászat rendezése tárgyában e megye által al tott s felsőbbleg jóváhagyott szabályrendelet mo sitása iránti előterjesztése.

p) Deési Mózsa Sándornak városi szóbiró kony Ferencz ellen emelt panaszos ügyben hoz fegyelmi határozat ellen beadott folyamodványa.

q) A telekk. igazgatóságnak, több községek elkészült telekkönyvi munkálatok illetőleg jegy könyvek közhirrététele iránti felhivása.

r) Több magyar-décsei és kaczkói lakos nak az ottani községi elöljárók ellen folyamatba lyezett nyomozatok alapján hozott elsőfoku hatá zatok ellen támasztott felfolyamodások.

s) Désaknai Bartok József és társainak a k ségi képviselőtestület kiegészitése alkalmával el vetett szabályellenességek orvoslása iránt bead folyamodása.

t) Jakobi Dávid alparéti haszonbérlőnek, ottani községi képviselő testület által mezei re őrségi ügyben hozott határozata ellen beadott folyamodása.

Végül több más a községi önkormányzati j körből fellebbezés utján felmerült ügyek — és álló inditványok.

Ez alkalomból a helybeli állandó működő szintársulat a deési ev. ref. templom körfala, felé tésére szükségelt költségek fedezhetése czéljából tékonyczélu szini előadást rendez, s erre a „Mam czimü 100 arany pályadij nyertes vigjátékot válas ván az előkészületek folynak. Roth Pál, mint a tem lom körfal konsorczium alelnöke és kedves nej játszótagok összealkotásán személyesen fáradozt vajha minden alkalommal szives közreműködésük műkedvelőinket nemes törekvéseikben támogatnák a nőtagok a nemes czélra való buzditását feladatukká tévén a visszavonultakat ujból összeh niok sikerülne.

r. l.

A siketnéma-tanügy Magyarországo.

Nehány héttel ezelőtt Fochs Antal, a pesti izr. hitközség volt előljárója, egy köztiszteletben á emberbarát, más általános közhasznu és hazai in zetek számára tett alapitványain kivül, vagyonár nagy részét, körülbelől o. é. 300,000 frtot hag mányozta a pesti izr. hitközségnek egy siketnéma tézet felállitására. A nemeslelkü hagyományozó igyon jól ismerte azon férfiak erélyét és jel mét, kiket végrendeletében ennek pontjai végreh tásával megbizott és igy nagyon is jogosult ren nyünk, hogy ezen intézet az 1875—6. iskolaév k detével meg is fog nyittatni. Érdekes leend ta e ténynyel szemben egy pillantást vetni a sik néma-tanügy jelenlegi állására Európában nem a nyira a haza ez ügybeni viszonyokkal való összel sonlitás, mint reánk nézve igen hasznos tanuln nyozás végett.

1760-ban alapitotta l'Eppé abbé az első sik néma-intézetet Párisban, tanmódszerének ellenlába Heinicke Sámuel, intézetét 1769-ben nyitá meg Li csében s miután hazánkban e század elején, 1802-b nyilt meg az első ilyféle intézet Váczon, 1875 b tehát 6 évvel a párisi iskola fölötti győzedelm német iskola alapitásának 100-ik évfordulója ut fog ily intézet megnyittatni fővárosunkban. Mi t tént l'Eppé és Heinicke fellépése óta e téren? l figyelemmel tanulmányoznók, azt is kitaláljuk azo nal, mi soknak kell még megtörténnie nálunk, ho azt ne lobbanthassák szemünkre, hogy még mi se történt.

Poroszországban 29, részint állami, részint m gán intézet létezik: a kisebb német tartományokb is van mindenhol három, négy és még több. Au tria 8 siketnéma-intézetet számlál s pedig Bécsb kettőt és egyet-egyet Prága, Linez, Brünn, Grác Hall és Salzburgban. Schweizban, hol az oktaté ügy legkifejlettebb, a siketnéma-intézetek arányl legszámosabb, mi azonban okát abban is talá ja, hogy — mint a statistika kimutatja — Schweic ban 345 lakóra egy siketnéma esik, holott Poros országban 1341-re, a rajnavidéken 1757-re az előbb beni nassaui herczegségben 1199-re, és Ausztriáb 1200 lakóra esik egy-egy ilyen négyérzékü egyé Lachman, a braunsweigi vakok intézetének igazgat ja a siketnémák viszonyát az alpesek közt 1:56 a középhegységekben 1:1465 és a rónaságoko 1:1500-hoz állapitja meg.

De még akkor sem volna tanácsos az intéz tet nagyobbitani, ha a helyiség és a tanerők létsz ma ezt megengedné; mert akkor az intézet igazg tója, a tanári testület és növendékek közt szükség képen fennálló családi viszony végképen megszünné és az intézet kaszárnya-jelleget öltene magára, n az oly nagyon szerencsétlen gyermekek erkölcsi n veltetésére igen hátrányos volna. Ha most az arány

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

vesszük tekintetbe azok közt, kik hazánkban minden tanitás nélkül nevekednek és azon 88 közt, kik az intézetben fölvétetnek, ha azt is tudjuk, hogy az idén megürült 5 ingyenes hely megnyeréseért 159 szerencsétlen gyermek szülői folyamodtak, ugy világos lesz előttünk, hogy ezen, hosszu éveken át agyonhallgatott ügy érdekében kell és lehet is valamit tenni, ha kellőképen a sajtóban, az egyletekben és a társadalomban szőnyegre hozzuk.

Nézetem szerint első sorban a hazai tanitóság maga igen sokat tehetne ez irányban. Németországban is a tanitók voltak azok, kik az ügyet felkarolták; jöttek azután lelkes emberbarátok, kik kar öltve velök előre segitették a kis vállalatokat és csak későbben forditá a kormány is a csirából kibontakozó siketnéma intézetek felé figyelmét, illetőleg támogatását. Most állunk a második általános magyarországi tanitói gyülés küszöbén. Nagyot lenditenénk az ügyen, ha e fontos, a paedagogia legérdekesebb ága e nagy gyülésben a tanácskozmány egyik tárgyát képezné.

Schweicz tehát, melyre az arány legkedvezőtlenebb, nem elégszik meg azon intézetekkel, melyek szervezésökben és tanfolyamokra nézve megegyeznek a nálunk ismeretes siketnéma-intézetekkel, hanem van Bettingenben egy sajátlagos, még eddig páratlan szervezetü intézet, hol inkább a már más intézetekből kikerült siketnémák vétetnek fel. Itt szellemileg tovább s egyszersmind iparosokká is kiképeztetnek. (Molnár Aladár: Sehweiczban szerzett tanügyi tanulmányok 1870. 141. l.)

Sorainknak főczélja levén a siketnéma-intézetek jelenlegi állását kideriteni és evvel kapcsolatban azt is megbeszélni, mit tehetnénk a siketnémákneveltetése érdekében nem lesz fölösleges az egyetlenegy ily féle hazai intézetbe, a váczi siketnéma intézetbe betekinteni. Mint már emlitettük 1802-ben alapittatott. Fekvése és helyiségei tökéletesen megfelelnek a legmagasabb igényeknek. Az intézet jelenlegi igazgatója Fekete ur, kinek atyja Schwarzer, szinte ezen intézet igazgatója levén, egy szakmunkával gazdagitá a siketnéma irodalmat, mely annak idejében Németbonban méltánylásra talált (Jäger; über Taubstummen Unterricht 1830. Berlinben.)

A jelenlegi igazgató főérdeme, hogy a már európaszerte elitélt franczia tanmóddal, a daktylologiával tökéletesen szakitott és az ajaknyelvet igen szép sikerrel miveli. Az intézetbe a lefolyt iskolaév kezdetén 88 mindkét nembeli tanoncz vétetett föl, melyek 3 csoportra osztatnak: az alsó csoport ismét három rajra oszlik, melyek egy rendes, egy segéd és egy gyakornok által tanittatnak. Müködik tehát az intézetben összesen a vallástanárt is ide értve, 6 tanerő. Ha tekintetbe vesszük, hogy az e nemü oktatásnak nehézségei miatt egy tanitó többet tizenkét tanonczнál épen nem tanithat, hogy továbbá minden osztálynak hetenkinti 25—30 tanórára van szüksége, világos lesz, hogy az intézet alig vehetne föl több növendéket.

A kezdeményezés — miután eddig csak kevés magyar tanitó foglalkozott érdemlegesen a siketnéma tanitással — a váczi igazgató és tanszemélyzetétől várható. Tartsanak a gyülés alkalmával egynéhány előadást e fontos szakmából és bizonyosan fognak oly tanitók találkozni, kik elég paedagogiai müveltséggel birván, örömest fogják a mintaszerü váczi intézetet gyakorlati képeztetésök végett fölkeresni, hogy a vidéken a magántanitást megkezdhessék. A magántanitásból egy kis internatus fog fejlődni, mely a tanitó buzgalma és ügyszeretete mellett igen könynyen felébresztheti maga iránt a községek, megyék, az egyesületek és más gazdag és lelkes hazafiak nagylelkü pártfogását és az idővel ugyanannyi virágzó számos jótevők által pártolt siketnéma-intézeteknek örvendezhetnénk. Sürgetem a magánvállalkozást e téren azért, mert sokkal könnyebben ébreszthető a közönség lelkesedése és pártolása oly ügyek iránt, melyek már tényleg vagy legalább csirában léteznek, mint a puszta eszmék iránt, melyeknek valósitására még a kezdet nehézségeivel sem birkoztak meg. Németországban is ez volt az utja a most teljes virágzásban álló siketnéma-tanitás ügyének.

Azon tanférfiak kedveért, kik talán a siketnéma-tanitás nehézségeitől megrettennek és kifejtendő szorgalmuknak sikeres eredményében nem mernek bizni, egy felbátoritó példával szolgálok. Az 1849-ki események utóhullámai S. F. hazánkfiát a mozgalmak szinhelyétől egy távol és félre eső kis helységbe vetették. Egyelőre, hogy idejét töltse egy két siketnéma gyermeket kezdett tanitani. Tanitása oly sikerrel folyt, hogy növendékei nemsokára kilenczre szaporodtak, kik mindnyájan a vidék csodálkozására az ajaknyelvet megtanulták. Ez volt hosszabb időig kenyérkeresete. Jelenleg a pesti egyetem tanára!

Hogy az iskolakötelezettség a siketnémákra is — mint az sok helyen megkisértetett — kiterjesztessék, nem merném javaslatba hozni, már azért is, mert a jelenkor legkitünőbb siketnémaképző Hill Mór, a weiszenfelsi intézet igazgatója minden sikert a közönséges oktatástól a négyérzéküekre nézve merően megtagad.

Seligman Eleázár.

A „KELET" magán-távirata.

Feladatott Budapesten junius 23. 10 ó. 40 p. d. e.
Érkezett, junius 23. 11 ó. 40 p. d. u.

Bittó válaszát Tisza tudomásul vevén, a ház megkezdé a végrehajtói inditvány tárgyalását; a szavazás ma lesz. A Deákpárt tegnapi értekezletén Bittó cabinetkérdést csinált abból, hogy a polgári házasság ügye a jelen sessioban ne tárgyaltassék; pártunk elfogadta a nem tárgyalást. A bécsi vonalon felhőszakadás következtében megakadt a közlekedés.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, junius 23. 1874.

— **Királyné ő Felsége** e hó 20-án reggel külön udvari vonattal Ischlbe utazott.

— **Nemzeti** szinház. Vasárnap „Viola" előadása szokottnál nagyobb számu közönséget gyüjtött nyári szinházunkba. Valószinüleg Fehérváry fölléptének s a nyilt szinpad előre hirdetett használatának tulajdonithatjuk e ritka jelenséget. A mint az előjelek mutatkoznak, valóban soknemü rendkivüliségek kigondolására lesz szüksége igazgatóságunknak, hogy a nagyra szabott nézőtérnek vendégeket szerezzen. Az eddigi siker nagyon vékony reményekre jogosithat s minket leginkább tehetősebb osztályunk közönyössége lep meg, mely eddig a páholyokat a szó teljes értelmében üresen hagyta tátongni. Ez osztálynak kellene leginkább érezni, hogy itt nem üzleti, hanem nemzetiségi életkérdésről van szó s ha erejében folyton fogyatkozó szinházunk az idén is bukik, lassu halálnak néz elébe Magyarország második magyar szinpada. Mi magát a vasárnapi előadást illeti, eléggé sikerültnek mondható, habár e siker sok szerepkör betöltetlensége miatt, csak a mi körülményeinkhez viszonyitott. Némethy I. k. a például alig tehetett eleget a pormenyecske szerepének és Beczkóinénak egy intrikus anyát személyesiteni, épen a lehetetlenségek közé tartozott. Fehérvárinak pedig nincs szüksége szinpadi dicsőségre, mit megszerzett magának ugyis már más uton, ha azonban az öreg czigánynak nincs más személyesitője, őt is megtapsolja a közönség. Mátrai rövid szerepéből is egy kerekded ép alakot teremtett és Kovács Gyula Violája csak dicséretet érdemel. Tegnap a „Plébános szakácsnéja" adatott, egy életkép, mely a dráma, opera és operette izetlen keverékéből áll, hol szomoru, hol vig, a legkissebb lélektani indokolás nélkül komolyság és bohóczság ölelkeznek benne; minden, csak természetes életképbe nem. Ily körülmények közt, ha a darabból az értelem hiányzik, a szinészek alakitása sem lehet értelmes s mi legfennebb annyit mondhatunk az előadásra, hogy Kassai és Földényi elemükben találták magukat. Medgyaszai dalai szépen sikerültek; a nyári szinház érdekében pedig óhajtunk jobb választást.

— **A kolozsvári** kereskedelmi s iparkamara f. junius hó 26-án (pénteken) d. u. 4 órakor ülést tart, a melynek főbb tárgyai: Vélemény az első nemzetközi szabadalmi congressus határozataira; az osztrák magyar vasutak folyamodása a határszéli vámkezelésnek megváltoztatása iránt; a Kolozsvárt szervezendő ipariskolák ügye.

— **A Széchenyi-szobor** alapját még az év folytán fölállitják az akadémia palotája előtt. Maga a szobor fölállitása is megtörténik a jövő év első felében.

— **Jules Gabriel Janin.** Egy versaillesi távirat jelenti, hogy Jules Janin, az akadémia tagja, a franczia tárczairók fejedelme, f. hó 19-én meghalt. Jules Janin 1804. decz. 24 én született Condrienben; tanulmányai végeztével kisebb lapokban kezdett dolgozni, 1829-ben kiadta első nagyobb müvét, egy kétkötetes regényt, később a „Barnave" cz. politikai irányu regényt. Nehány év mulva a „Journal des Debats" szinházi rovatát vette át és könnyed, elmés modora, szellemessége folytán hosszu éveken át a franczia kritikusok közt első helyet foglalt el. E lap hasábjain müködött sok éven át mint a franczia kritika korlátlan ura; csak a mult évben engedte át helyét hanyatlott egészségi állapota miatt Clément Cavagnelnek, és azóta nem irt semmit. Az emlitetteken kivül irt több regényt, beszélyt, utleirásokat és számtalan hirlapi czikket mindenféle irodalmi közlönybe. Legfontosabb munkája a „Histoire de le littérature dramatique", mely jelesebb tárczaczikkeinek gyüjteménye. Ő volt a modern tárczairodalom megalapitója és sok tekintetben utól nem ért képviselője.

— **Londonban „Kaulbach-képtár"** czimmel a közelebbi napokban festmény kiállitást nyitnak meg. A gyüjtemény a müncheni iskola nevezetességeitől százötven kiváló festményt fog tartalmazni, mig maga Kaulbach csak három müve által lesz képviselve. Ezek: „Amor és Psiche," V. Jakab megnyitja a skot parlamentet Edinburgban, s azon ismeretes festmény, molyben Arbuez Péter abban a pillanatban van előtüntetve, midőn egy eretnek családot máglya halálra itél. Piloty, „V. Károly a Zárdában" czimü képét fogja elküldeni a kiállitásra. Kivülemég 60 müncheni festő fog szerepelni részint régi, részint uj müvekkel.

— **Szászrégenben** e hó 28-án honvéd lobogó szentelési ünnepély lesz. A zászló védasszonya lesz b. Bánffy Albertné ő nagysága, koszorúlányok pedig a vidék legszebb lányai leszuek.

— **A bécsi hármas öngyilkosság** áldozatait a szivbajban szenvedt Oláh Györgynét és lányait a bécsi nép tömeges részvéte mellett temették el; adakozások utján még koszorukat is tettek a koporsóra.

— **A pürkereczi** Korodi család tagjai a „Nemere" czimü lap élén közzétett nyilatkozatukban, rokonjukkat s a brassói ág. hitv. gymnásium tanárát Korodi Lajost a családból excommunicálják, mivel mint a Korodiak irják, nyereségvágyból a magyarellenes szászok szolgálatába lépett. A család kinyilatkoztatja, miként ő miatta szégyenkezik s felhivja hogy a „Korodi" névről mondjon le s változtassa nevét valami szász hangzásu névre.

— **Pályázat hirdettetik** az O tordai ref. egyház leánytanitónői állomására. Fizetése: a) 200 o. é. forint az egyház pénztárából. b) a növendékektől tandij legkevesebb 100 forint; tapintatos bánás és vonzó modor az összeget azonban jelentékenyre emelheti. c) Uri, kényelmes szállás, és d) Tüzi fa. Pályázati határnap julius 31-dike. A pályázati folyamodások „O Tordai" ref lelkész t. Füzi Sándor urhoz küldendők.

— **Egy republikánus sirbeszéd.** Nem rég egy butorkereskedő fiát a Montmartre-i temetőbe kisérte és szokás szerint a temetési ünnepélyre több társát is meghivta. Midőn a koporsó a sirba eresztetett, az atya a gödör széléhez lépett s általános csend közepett szóról szóra a következő beszédet mondotta: „Uraim! Az, a kit elhantoltak, tulajdon fiam volt. Legjobb éveiben, erőteljes lévén, száz évet élhetett volna, de rosz viselete, iszákossága és kicsapongásai, ime minő láthatják, ide jutatták. Uraim, szolgáljon ez önöknek és gyermekeiknek intő például! Menjünk!" Egy Brutus sem szólhatott volna másképpen. E szó „Menjünk!" (Allons-nousen) anynyit mond, mint egy hosszu költemény.

— **A szent pétervári** szláv-egylet 1867 áprilisára pályázatot hirdet oly müre, melyben a magyarországi oroszok és tótoknál tennállott községszervezet kivántatik.

— **A nép közt elterjedt** iszákosságnak az orosz kormány gátot akar vetni s e végből a belügyminiszteriumban törvényjavaslat készül el, mely szerint a korcsmárosoknak és minden szeszes italárulóknak pénzbiróság, sőt fogságbüntetés terhe alatt tilos lesz a részegeknek szeszes italt adni, vagy őket helyiségekben türni, ellenkező esetben a részegség előmozditói nemcsak a rendőrségi közegek és községi hatóságok, hanem a lerészegedtek rokonai, sőt akármely más ember által a rendes biróságnál feljelentendők.

— **Ez is váltóüzlet.** A „D. E." a következő mulatságos esetet beszéli: Egyik debreczeni kufárnő, ki pénzre szorult, kér a másiktól kölcsön 100 frtot; hogy azonban a követelés biztositva legyen, a hitelező váltót követel. Elmentek tehát egy dohánytőzsde, s ottaz adós kér egy 100 frtra szóló váltót s azt kézbesiti ugy, a mint kapta, üresen a hitelező asszonynak, ki is a váltóürlapot nagy gondosan tette el kebelébe s pénze biztos elhelyezése felől igen meg volt nyugodva.

Kivonat a „Hivatalos Értesitőből."

— Kolcza Togyernek birtoka Szász-Bongárd községében jul. 18-án elárvereztetik.

— Hideg Dani, ördöngös-füzesi lakosnak 561 fr 50 krra becsült birtoka julius 20-án elárvereztetik.

— Rusz Gligor, erdő-szombattelki lakosnak birtoka jul. 17-én el fog adatni.

— Marosán Juon szász-bongárdi lakosnak 374 frtra becsült birtoka jul. 17-én elárvereztetik.

— Szévan Gyorgye hagyatékához tartozó s 380 frt 30 krra becsült ingatlan N.-Iklódon jul. 6-án a becsáron alól is el fog adatni.

— Ismeretlen tartozkodásu Spech Gusztáv részére a gy.-fehérvári kir. törv. ügygondnokul Csávási Józsefet nevezte ki.

— Allenberg Hermau hagyatéka ismeretlen tartózkodásu örökösei ügyének védelmére a kolozsvári kir. törv. dr. Weisz József ügyvédet nevezte ki.

— A maros-ujvári m. kir. sóhivatalnál több altiszti és szolgai állomásokra pályázat van hirdetve.

— A kolozsvári kir. ügyészség felügyelete alatt levő börtönnél, egy börtönfelügyelői állomás, kiszolgált altisztek által betöltendő.

KÖZGAZDASÁG.

A gőzeke történetéből.

(Felolvasta S. Freyseysen S. az „Ungaria" gyülésen.)

Az első jól és előnynyel dolgozó gőzgép elkészülte óta a gőz erejének felhasználása mindnagyobb elterjedésnek örvend az ipar azon ágaiban, melyekben az eddig tevékeny mozgató erők gőz által helyettesitendők s ez olcsósági és czélszerüségi szempontból ajánlatos. Nem kell ezért csodálkoznunk azon, hogy a mezőgazdaság is — főleg legujabb időben — részesülni akar a gőzgépek jótéteményeiben és alkalmazni kivánja azokat mindott, hol velők az állatok és emberek drága munkája — hacsak félig-meddig is végezhető illetőleg pótolható. Eltekintve a gőz ereje által végzett munka olcsóságától — mely azonban pontosságra nézve a kézimunkával nem mindig hasonlitható össze — igénybevételével még azon haszon is háramlik a mezőgazdaságra, hogy mig egy részről függetlenittetik a népességi viszonyoktól és a kevés mezei munkással kényesebb müveleteket végeztethet, másrészről megszabadul az igásállat tartás költséges és mindig bizonyos risicoval összekötött terhének egy részétől. A szarvasmarha tenyésztés irányára ez utóbbi körülmény kétségbevonhatlan befolyással van, mennyiben a haszonállatokra majd nagyobb sulyt lehet fektetni és tenyésztésüket kiterjeszteni, hogy pedig haszonállataink terményeinek értékesitésével több jövedelmet biztositunk gazdaságunknak mintha csupán az izomerő jőne számitásba, kérdést sem szenved.

Az angol gazdák — ezeket pedig szeretjük mindenütt mint a gyakorlatiasság példányképét feltüntetni — véleménye a gőzmivelés és szarvasmarha tenyésztés egymásrai hatásáról, helyesebben a gőzgépek befolyásáról az igás-állat tartásra nagyon is igaz és következőleg hangzik: a szarvasmarhát ne tartsuk munka szolgáltatás, hanem hus, tej stb. nyerés végett, mire tulajdonkép hivatva is van, a takarmányban fekvő tőkét izomerejük által kamatoztatni a lovak kötelessége, mely szarvasmarháinkra csupán önkényesen erőszakoltathatik, minthogy azonban a lótartás sok bajjal és költséggel jár, csak óhajtandó és kivánatos ettől a gőz erejének czélszerüen kiterjesztett alkalmazása által megszabadulni.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **Szász Béla.**

A t. cz. n. é. közönség meg van

ezen tul mentve attól a boszantástól, hogy a

Az 1873-ki bécsi világtárlaton
érdem-éremmel
kitüntetett
Első férfi czipő gyár
Kolozsvártt.

Azon kitüntetés, a melyben kézitményeim a világtárlaton a nemzetközi Jury által részesittettek, a legvilágosabb bizonyiték arra nézve, hogy a gyáramban készült lábbeliek jóság, tartósság, csinos és izletes kiállitás tekintetében előnynyel kiállják a versenyt bármely külföldi gyár készitményeivel.

Az aratott dicséretes siker arra ösztönzött, hogy a megkezdett pályán a kor igényeinek megfelelőleg, tovább haladjak; ennélfogva gyáramat tökéletesen ujjászerveztem, azt a legjobb szabászokkal láttam el és a legjelesebb munkaerőkkel szaporitottam, a minek következtében gyáram bármely időben elfogad megrendeléseket, azokat a legpontosabban teljesiti és az igért órára mulhatlanul kiszolgáltatja. Ezenkivül bárhol és bárki által készült lábbelieket is pontosan kijavit.

Kész férfi, nő- és gyermeklábbeliek a legnagyobb választékban találtatnak.

Csapó Sándor.

megrendelt czikket a legponto-

sabban ne kapná meg a határozott órára.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:
az igen kellemes

Revalescière Du Barry

Londonból. (175—209)

A delicat gyógytápszer Revalesciére du Barry eleayész tet minden betegséget, mely a gyógyszerekkel daczol t. i gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzés-, húdcső- és vesebajokat, tuberculoset, vérhast, aszkórt. asthmát, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzugást, émelygést, hányást még terhes állapotban is, diabetest, buskomorságot, soványodást, csúzt, köszvényt és sápkórt. Kivonat 76,000 bizonyitványból gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak:

73.928 sz. bizonyitvány.
Waldegg, Stajerh. 3. apr. 1872.

Az ön Revalesciérejének köszönhetem, hogy 50 éves létemre, két évig folytonoson használván azt, kéz- és lábbénulásomtól nemcsak teljesen meggyógyultam, s mint legjobb koromban ismét dolgaim után láthatok. E nagy jótéteményért fogadja meleg hálámat.

Sigmo Br.

73.268 sz. bizonyitv.
Trapani, Sicilia, 13. apr. 1870.

Nőm, borzasztó ideg- és biliosus fájdalmak áldozata, az egész test feldagadásával, szivd[illegible]gással, álmatlansággal és hypochondriasissal párosulva, az [illegible]k által fel lön adva, midőn elhatározám magam du Barry [illegible]zethetlen Revaleseiéréjéhez folyamodni. E drága szer barát[illegible] nagy bámulatára rövid időn megszüntété ama borzasztó fájdalmakat s, nőmet annyira helyreállitá, hogy ámbár már 49 éves, tánczmulatságokban tevékeny részt tud venni. Ezt kötelességem a hasonló bajokban szenvedők érdekében, hálás köszönetem mellett, tudatni Önnel.

Atanasio Barber.

Táplálóbb lévén a husnál, a Revalesciére élteseknél s gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszernél.

¼ fontos bádogszelenczében 1 frt 40 kr. 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalesciére kétszersült szelenczékben 2 frt 50 kr és 4 frt 50 kr. Revalesciére csokoladé porban és táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csészére 2 frt 50 kr, 48 csészére 4 frt 50 kr. Porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. Valamint minden városban jó gyógyszerésznél és füszerárusnál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvét mellett.

Kolozsvártt: Binder Károlynál. Debreczenben: Mihálovics István a „Kigyóhoz" czimzett gyógyszertárában. Duna-földvártt: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabik Ede és Jekeliusnál. Gyula-Fehérvártt: Mihelyes Zsigmond gyógyszerésznél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Demeternél. Pesten: Török Józsefnél. Temesvártt: Quirinyi Alajos és a város gyógyszertárában

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
A
„KELET“
POLITIKAI ÉS KÖZGAZD. NAPI LAP 1874. ÉVI MÁSODIK FÉLÉVI FOLYAMÁRA.

A „Kelet“ nyolczadik félévi folyama is ma-holnap elkövetkezvén, bizalommal fordulunk politikai elvtársainkhoz és nézet-rokonainkhoz, felhiván őket a lap anyagi és szellemi támogatására.

Sokszorosan változó viszonyok közt tettük ugyanezt lapunk negyedik éves életének folyamatán, de talán egyszer sem aval a tartozkodó és aggodalmas érzéssel, mint épen most.

Mert lépten-nyomon látjuk és érezzük az anyagi terhek sulyosbodását, melyek nem csak az állam, hanem az egyesek vállaira is nehezednek, — de viszont mi akarunk és igy tudunk hazánk, nemzetünk életképességéhez bizni, s ehezképest, ha valaha, épen most nem birunk meghátrálni a szellemi munkásság nehéz kötelezettsége elől, melylyel az anyagi kedvezőtlen viszonyok közepett kétszeres erővel vagyunk e térre utalva.

Az apathia és lethargia kényelmes, de egyszersmind veszedelmes egy kórállapot s minél csábitóbb erővel vonz az elcsüggedés ködkörébe, annál inkább előtérbe lép a szellemiség moralis kötelezettsége, melynek betöltése áldozattal jár ugyan, de sikere fölemelő, megnemesitő is.

Ezért nem tudunk, nem akarunk csüggedni mi s a hazarész nemesebb törekvéseire hivatkozva ezért fordulunk bizalommal politikai elvtársainkhoz és nézet-rokonainkhoz.

Lapunk czélzatai ösmeretesebbek, hogysem részletezésre szorulnának.

Politikai és társadalmi reformok a józan haladás irányában: ez volt és ez lesz a mi programmunk jövőre is.

E programm hiveit akarjuk a csüggetegségtől megóvni — más táborra nem szorulunk.

Lapunk iránya és beosztása, ehez képest, nem változik. Az erdélyi részek specialis érdekeinek képviselése, ez a mi feladatunk s ezt becsületes törekvéssel megoldani jövőre is igyekezni fogunk.

E mellett természetesen az egész ország s a külföld eseményei is kiváló figyelmünk tárgyát alkotják, valamint tárczánk változatosságát is szem előtt igyekszünk tartani. Igy a jövő félév elején

Currer Bellnek, a „Lowoodi árva“ nagyhirü szerzőjének

„A tanár“ czimü regénye közlését kezdjük meg. Ajánlatunkra nem szorult. Lapunk belföld rovatának érdekessé tételére vidéki elvtársaink vannak hivatva. A többi a mi feladatunk s mi e feladatnak megfelelni teljes erőnkből igyekezni fogunk.

Legyen sikere törekvésünknek, mely a köz érdekében történik. (218) (1—2)

Kolozsvár, jun. 18-dikán 1874.

Szász Béla,
a „KELET“ szerkesztője.

A kiadó föltételei szintén a régiek maradnak. Az előfizetési árak

fél évre . . . . . 6 frt. | **egy hóra . . . . . 1 frt.**
negyedévre . . . . 3 frt. | **egyes szám ára 5 krajczár.**

A megrendelések e hó végeig legczélszerübben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

Kolozsvár, jun. 18. 1874.

Stein János,
a „KELET“ kiadója.

Még senki sem hallotta, hogy csak
tiz forintért oszt. ért.
egy teljes
salon-berendezést
lehessen kapni, s pedig igaz!!!

A berendezés következőkből áll:
2 elegáns ablak-függöny fehér csipkéből, bámulandó szép mintákkal.
1 hosszú folyószőnyeg elpusztithatlan algirien-szövetből tarka lombczifrákkal.
1 szobor (a kiállitáson sokat bámulták) a „kényszeritett imát“ vagy a „siró gyermeket“ ábrázolva.
1 Salon virágkosár, fénylik mint a nap, a legpompásabb disze minden salonnak.
1 szép meglehetős nagy **fali tükör**.
1 Angora-teritő élénk tarka árnyéklattal, minden salon-asztalra alkalmas.
1 igen csinos fali-óra, jól jár, jótállás mellett.
2 véd-kendő töltött butorokra, brüsseli utánz. csipkéből
2 diszfestmény keretben, legújabb iskolabeli művészek után.
2 japáni virágtartó, legfinomabb aranyozással.

Az elősorolt tizennégy tárgy ára mindössze **csak tiz forint o. ért.**
Ugyan-e csoport finomabb kiállitásban 15, 20, 25 forinton kapható egyedül

AMIGO
nemzetközi kiállitásából, Bécs, Praterstrasse 9 sz.

Vidéki megrendelések utánvét, vagy a pénz beküldése mellett pontosan és lelkiismeretesen teljesittetnek.— **Láda, göngy, szállitó-levél** és **bélyegért semmi sem számittatik** (138) (10—*)

A kolozsvári állami **tanitónő képezdébe** az 187⁴/₅. tanévre az I. osztályba felvétetnek magokat tanitónői pályára szánt olyan leány-növendékek, kik 14 életévöket betöltötték, a felsőbb népiskolai tanfolyamat kellő sikerrel bevégezték, egészséges testalkotásuak.

A felveendőknek **felvételi vizsgát kell kiállani** a felsőbb népiskola tantárgyaiból (magyarnyelv, földirat, Magyarország történelme, számtan, terményrajz, természettan.) (207) (2—3)

A felvételi vizsgák f. é. september-hó 24, 25 és 26. napjain tartatnak az intézet helyiségében.

Az intézetbe lépni szándékozók a fennebbiekről azon felhivással értesittetnek, hogy ez iránti kérelmeiket **f. évi september 10-dik napjáig**, mint zárnapig alólirt jegyzőhöz adják bé.

A folyamodványhoz melléklendők: 1) keresztlevél, 2) iskolai bizonyitvány, 3) bizonyitvány a kellő vallásos és erkölcsös oktatásról, 4) orvosi bizonyitvány, 5) szegénységi bizonyitvány azoktól, a kik a köztartási segedelmet kérik.

Hogy a felveendő növendékeknek mily ruházati darabokat szabad és kell magokkal hozni, valamint a vizsgák rendéről értesülhetni az intézet igazgatóságától.

Kolozsvártt, junius 15-kén, 1874.

Az igazgató tanács megbizásából:
KOVÁCSI ANTAL, az ig. tanács jegyzője.

(217) (3—3)

„SZÉCHENYI“ zuhanyos hidegfürdő megnyitása.

A már több évek óta fönálló hideg kútviz zuhanyairól általánosan ismert és kedvelt nyári fürdömet a nagyérdemü közönség igényeinek minden tekintetben megfelelőleg, semmi költséget nem kimélve, egészen ujolag, egyes vetkezőszobákkal ellátva, rendeztem be; melyet leszállitott árak mellett a nagyérdemü közönség szives használatára junius elsőjétől megnyitottam.

A fürdő jobb szárnya kizárólag a nők számára van föntartva, melyet egész kényelemmel használhatnak.

A három fötanoda ifjuságát 25% árkedvezményben részesitem.

Tisztelettel:
CSIKI JÓZSEF,
a „Széchenyi“-fürdő tulajdonosa.

Tanács és segély azok számára,
a kik szemgyengeségben szenvednek, s főleg megerőltetett tanulás és fárasztó munka által szemöket elrontották.

Ifju korom óta meg volt nekem is az a rosz szokásom, hogy az éj csöndét választám tudományos munkákra. Ez, valamint sok fáradságos optikai és finom mathematikai munkálat által szemeim annyira meggyengültek, hogy annyival inkább félhettem tel es megvakulástól, mert folytonos gyuladási hajlam állt be, a mely a leghiresebb orvosok évekig tartó gyógyitásával is daczolt. E szomoru körülmények közt sikerült egy szert találnom, a melyet már 40 év óta a legjobb sikerrel használok. Nem csak azon tartós gyuladást szüntette tökéletesen meg, hanom viszszaadá szemeimnek is teljes erejét és élességét, ugy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb irást is, s mint fiatal koromban a legjobb látásnak örvendek. Ugyan-e kedvező sikert tapasztaltam másoknál is, a kik közt többen voltak, a kik a legélesebb pápaszem segélyével sem voltak képesek hivatásukat teljesitni. Ezen szer kitartó használata után eldobták a szemüveget- s szemeik azelőtti élességét visszanyerték. E mosdó szer egy illatos szesz, a melynek alkatrészeit az ánizsnövény képezi. Nem tartalmaz sem drasticumokat, sem fém vagy más veszélyes részeket s Erdélyben **valódi** minőségben **TEUTSCH J. B.-nél Segesvártt** kapható. Nagy üvegét 2 frt. 40 kron, a kissebbet 1 frt 80 kron o. ért. használati utasitással. Azt tanácslom tehát a szenvedőknek, hogy hozassák meg e szeszt, mert egy üveg soká elég használatra, s csak csekély adag folyóvizzel vegyitve kis fehér folyadékot ad, a melylyel reggel és este, valamint fárasztó munka után kell **a szem környékét megmosni**. A siker igen jótékony és üde s egyuttal az arczbőr frisseségét is emeli. Örülni fogok, ha általa föleg azokon lesz segitve, a kik ernyedetlen munkásság mellett az igazság világának fötlelésében, szemök világát veszélyeztetik. E szer használata folytán a fiatalságnál annyira divatossá vált elrerditő szemüveg hordásnak is elejét vehetni, a mely a legtöbb esetben inkább rongálja mint erősiti a szemet. A szemüveg csak a szem hibás szervezetén segithet, de egészséges vagy elgyengült szemeket soha sem erősithet, vagy gyógyithat meg. (458) (6—*)

A hires dr. **Romershausen-féle szem-lél** mindig készen kapható és pedig:
Egy kis üveggel 1 frt 80 kr., egy nagy üveggel 2 ft 40 kr. o. é.
TEUTSCH J. B. raktárában **Segesvártt.**
Elárusitók nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedést kapnak.

(209) (3 3)
A modern robbantó-technikára vonatkozólag.
Jelesnek ismert és cs. kir. szab. Nobel-féle robbantó porunk
DYAMIT
tetemes árleszállitása,
keményebb és **lágyabb** kövekhez Nro. III. mázsája 52 frt.
legkeményebb kőhöz, javitott minőségben Nro. II. mázsája 76 frt.
Rendkivüli czélokra, legnagyobb robbantó és ütőerővel Nro. I. mázsája 90 frt.
Gyúkupak 100 dr. 1 frt 50 és 1 frt.
Gyúzsineg, angol, 8 méter gyűrü, egyszerü 16 kr., dupla 22 kr., guttapercha 50. kr.
Gyúgépek és **villanyos gyutacsok, vezető-sodronyok, amerikai fúrógépek, légcompressorok, légtartók, gőzüstek** sat,
Minden felvilágositással robbantó-technika-irodánk, Bécs, Wallfischgasse Nro. 4 szolgál.
MAHLER és ESCHENBACHER.

(214) (3—3)
Kerestetik!!
egy jól végzett jogász ügyvédi fogalmazóul kedvező feltételek mellett; tettleg gyakorlatban levők és a hazai nyelveket értők előnynyel birnak.
Levélben értekezhetni Fogarasban ügyvéd Kovács Jánosnál.

(193) (3—*)
Felhivás jégbiztositásra.

A jégbiztositási idény beálltával, van szerencsénk a t. gazda közönség tudomására hozni, hogy társaságunk az idén is minden **mezei termény: mint takarmány, kukuricza, minden gabona nemek, olajos-növények, szöllő- és dohány**

jégverés által elkárosodása ellen biztositást eszközöl.

A dijazás lehető olcsóra van szabva s megtekinthető, ugy központon, mint minden ügynökségnél, hol a módozatok iránt is tájékozás nyújtatik.

Biztositások fogadtatnak el, **aratás és betakaritás után** fizetendő váltókra is. Egész községek, mint eddig, az idén is, külön kedvezményben részesülnek.

Kárait a „VICTORIA“ mint tudva van, minden haladék nélkül, méltányosan rendezi és fizeti.

A „VICTORIA“ évek óta Erdélyben a legtöbb kárt fizet, s e czimen már összesen

négy-milliót

haladó összeget juttatott vissza a közönség kezébe.

A gazda közönség tisztelettel hivatik fel tehát, jégbiztositási ajánlatait egyenesen a „VICTORIA“ ügynökeihez adni be.

Kolozsvártt, 1874. junius 1-én.

VICTORIA biztositó társaság Kolozsvártt.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.